

Peter James

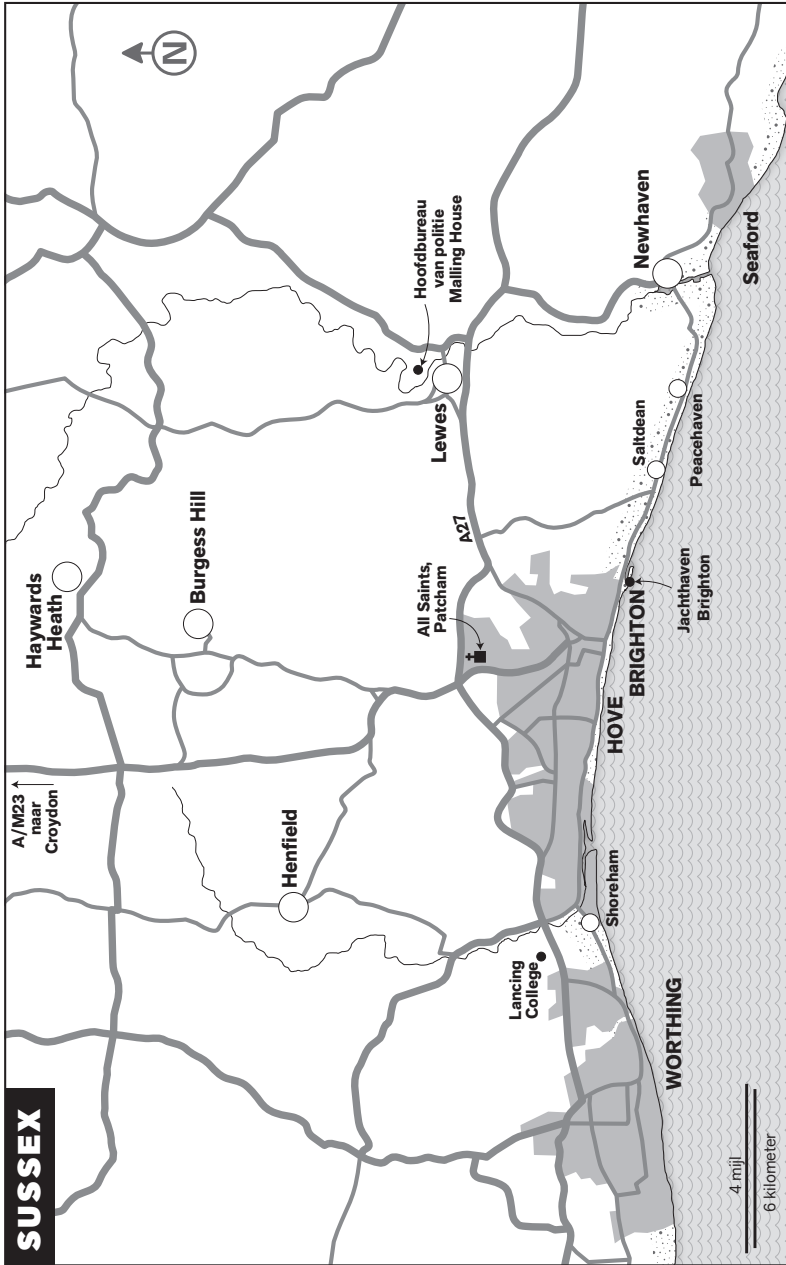
Een dodelijke blik

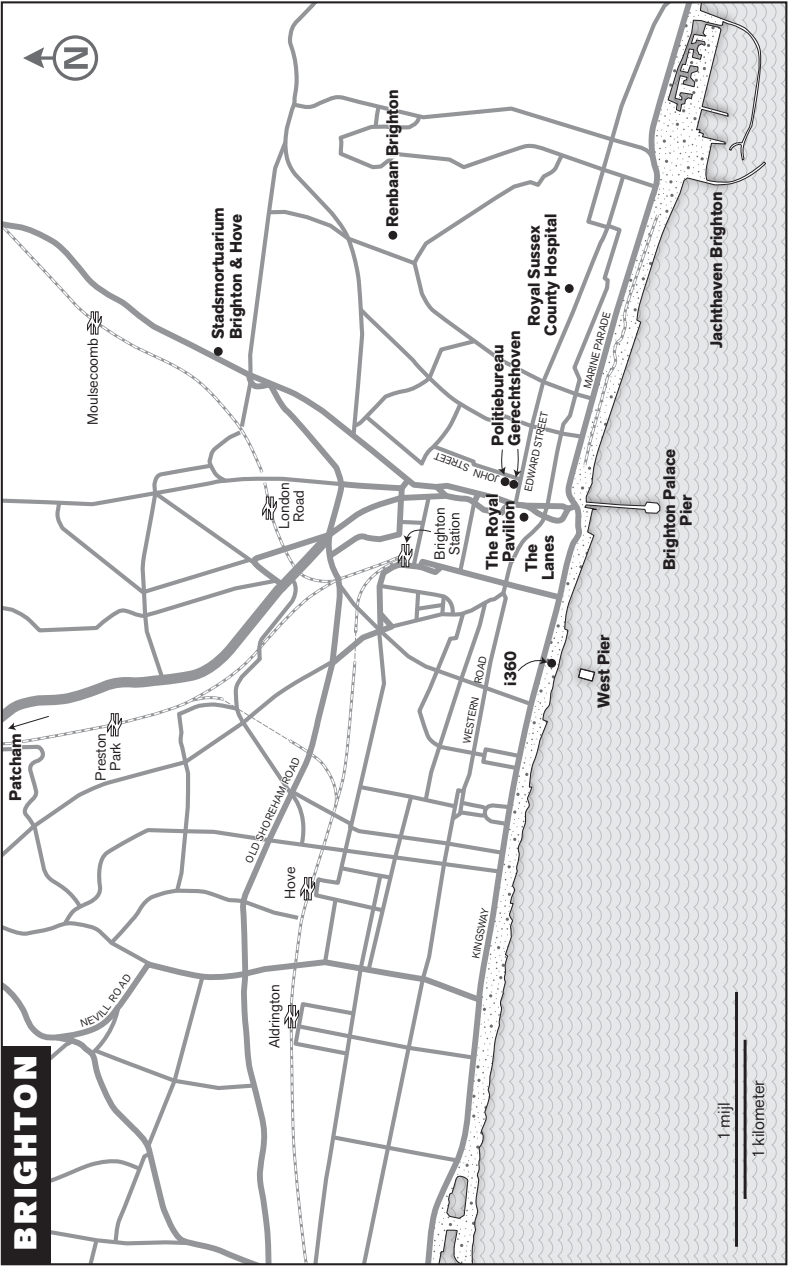
Vertaald door Lia Belt

DE FONTEIN

Voor Anthony Forbes Watson – een inspirerend leider en vriend

BRIGHTON

1 mijl
1 kilometer

Patcham

Preston Park

Nevill Road

Aldington

Hove

Old Shoreham Road

London Road

Moulsecombs

Stadsmortuarium Brighton & Hove

Renbaan Brighton

Brighton Station

The Royal Pavilion

The Lanes

Politebureau Gerechtshoven

Royal Sussex County Hospital

Marine Parade

Edward Street

John Street

West Pier

Brighton Palace Pier

Jachthaven Brighton

I

Donderdag 15 oktober 2015

Charlie Porteous citeerde vaak een gedicht van Auden, over een haas die 's morgens gelukkig was omdat hij de gedachten van de jager niet kon lezen. Maar terwijl hij op deze miezerige herfstochtend zijn huis verliet, had hij geen idee dat hijzelf vandaag die haas zou zijn. En dat hij zijn bed vanavond niet meer zou terugzien. Of ooit nog.

Voor iedereen die hem kende, en zelfs voor iedereen die hem niet kende, leek de opgeruimde tweeënzestigjarige, die altijd even bleef staan om wat geld op het matje van een straatmuzikant te leggen, een uiterst onbezorgde man. Met zijn zelfverzekerde tred, zijn goed doorvoede gezicht en stevige postuur, zijn driedelige krijstreeppak van Savile Row met een handgemaakt overhemd en een zalmroze-met-groen gestreepte Garrick Club-das, was hij een schoolvoorbeeld van oud geld en alle zelfvertrouwen dat erbij hoorde.

Maar de ondanks zijn wisselende temperament populaire eigenaar van de Porteous Fine Arts Gallery had momenteel dringend behoefte aan een grote verkoop. Bij voorkeur in cash. Een heleboel cash. De particuliere bank die hem ooit als onbetwifelbare cliënt had beschouwd en jarenlang voor hem had gekropen, dreigde nu met de onmiddellijke opeising van een leensom, een bedrag dat zijn comfortabele leventje helemaal onderuit zou halen.

Maar Porteous kon niets van zijn penibele situatie laten merken. Niet aan zijn personeel en ook niet aan zijn cliënten in exclusieve kringen, waarin hij de eerbiedwaardigheid en betrouwbaarheid zelve leek. Niet aan zijn onlangs gepensioneerde echtgenote Susan, die met volle teugen genoot van haar rol als belangrijke filantroop in de stad. En niet aan zijn zoon Oliver, die al tien jaar ervaring opdeed bij Sotheby's in New York voordat hij straks de teugels van de Porteous Fine Arts Gallery zou overnemen, waarop Porteous het net als zijn eigen vader rustiger aan kon doen en van een heel comfortabele oude dag kon gaan genieten.

Hij vond het vooral heel erg dat hij Oliver, die nog niets van zijn problemen wist, zo teleurstelde. Dat hij zijn hele familie en al zijn personeel zo teleurstelde. Al maanden had hij slapeloze nachten, en uiteindelijk was hij aan de antidepressiva gegaan.

Maar nu leek het er eindelijk op dat Vrouwe Fortuna op zijn kop scheet. Of eigenlijk in zijn rechteroog, om precies te zijn. Het was een paar weken geleden gebeurd, toen hij omhoogkeek naar een zwarte kraai. Toen er als kind een keer een ekster op zijn kop had gescheten, had zijn zeer bijgelovige moeder gezegd dat dat geluk bracht, en ze had gelijk gehad – die maand had hij vijftientig pond premie op zijn spaarrekening gewonnen. Resultaat!

Graaiend naar strohalmen had hij zich afgevraagd of het hem nu ook weer zou gaan meezitten. Maar toen, hoe onvoorstelbaar ook, leek het die kant op te gaan.

Donderdag 15 oktober 2015

Charlie Porteous had een hekel aan dwazen, en zijn charmante glimlach kon als bij toverslag omslaan in een vernietigende blik. Hij stond er van oudsher om bekend dat je niet met hem moest sollen, maar ook dat hij altijd zijn woord hield. Rivaliserende kunsthandelaren benijdden hem om zijn oog voor schilderijen. Dat oog had hem goed gediend in de acht jaar dat hij een van de experts bij de *Antiques Roadshow* was geweest, vele jaren geleden inmiddels. In die tijd betaalde de BBC peanuts – honderd pond per aflevering en een tweedeklas treinkaartje – maar hij had genoten van de publiciteit en lof die zijn deelname aan het programma hem opleverde, en het was goede reclame geweest voor zijn eigen galerie.

De relatie was verzuurd toen de BBC-producer besloot dat Porteous' arrogantie tegenover mensen die kwamen aanzetten met wat hij rotzooi vond, niet in de spirit van het programma was. Twee dingen hadden uiteindelijk tot zijn ontslag geleid.

Eerst had hij een oude vrouw aan het huilen gemaakt door keihard te verklaren dat haar zeezicht van Turner, dat al jaren in haar familie was, niets meer was dan een overgeschilderde zeefdruk, en er bijtend bij op te merken dat een kind met een schilderen-op-nummerdoos iets overtuigenders had kunnen neerzetten. Wat later had hij een zeldzame inschattingsfout gemaakt: hij had een zestiende-eeuws landschap van Abel Grimmer als echt aangemerkt, met een conservatief geschatte waarde van tweehonderdduizend pond, maar het was nep gebleken. Bezorgd om zijn reputatie had hij echter koppig geweigerd zijn fout toe te geven.

Als kieskeurig man met een voorliefde voor mooie dingen, in zowel zijn privé- als zijn werkzame leven, was Charlie Porteous een gewoontedier op wie je de spreekwoordelijke klok kon gelijkzetten – in zijn geval een Rolex Submariner ter waarde van vijfenveertigduizend pond.

Doordeweeks verliet hij zijn villa aan de Tongdean Avenue in Brighton & Hove elke dag exact om 06.35 uur en reed hij met zijn Bentley naar de

parkeerplaats van station Brighton, waar hij dan de sneltrein nam naar het Londense Victoria-station. Daar pikte zijn vertrouwde chauffeur Meehat El Hadidy in de Mercedes S-klasse hem op en zette hem steevast om 08.20 uur bij zijn galerie aan Duke Street af, lang voor zijn vijf personeelsleden binnenkwamen.

Vier avonden per week nam Porteous vanaf Londen Victoria de trein terug naar huis en stapte hij precies om 19.15 uur door zijn voordeur naar binnen. Maar op donderdag dineerde hij eerst met een cliënt of een kameeraad uit de kunstwereld in de club voordat hij een late trein naar huis nam. Vandaag had hij echter een heerlijke avond doorgebracht met zijn peetdochter, in een Italiaans restaurant vlak bij zijn galerie.

Zijn vader had hem eens goede raad gegeven, waarvan hij nu bitter wens- te dat hij ernaar had geluisterd, namelijk om alleen te investeren in iets wat hij kende. Twee jaar geleden had een rijke Australische projectontwik- kelaar, Kerry Dundas, die in de afgelopen tien jaar schilderijen ter waarde van enkele miljoenen van hem had gekocht, hem echter een aanbod gedaan dat hij, in de woorden van *The Godfather*, niet kon weigeren.

Een zeldzame kans om samen met Dundas een heel flatgebouw van tweeënveertig verdiepingen in het noorden van Londen te kopen: Reynolds Heights, dat voor een schijntje werd aangeboden omdat de huidige eige- naar snel geld nodig had. En het gebouw was naar een beroemde kunste- naar vernoemd, dus dat moest een goed voorteken zijn.

Met een investering van tien miljoen de man zouden ze binnen een jaar een conservatief geschatte vijf miljoen winst kunnen maken. Zijn oordeels- vermogen was vertroebeld geweest doordat het pand naast zijn galerie binnenkort te koop zou komen. Als hij dat erbij kon kopen, zou hij de oppervlakte van zijn galerie verdubbelen, waardoor zijn zoon straks de grootste kunsthandelaar in het land zou zijn.

De bank had Porteous graag zijn deel van de inleg geleend, met als on- derpand zijn oersolide middelen, voor een periode van twee jaar. Maar drie maanden later, toen ze bezig waren met een doorverkoop van het pand die precies zo winstgevend zou zijn als voorspeld, kon Porteous plotseling geen contact meer met Kerry Dundas krijgen.

Toen hij uiteindelijk zijn advocaten erop had gezet, bleek Dundas in Dubai in de gevangenis te zitten, gearresteerd voor fraude, verduistering en valsheid in geschrifte.

Porteous moest onder ogen zien dat hij was bedrogen en dat hij elke penny van zijn investering kwijt was. Hoewel de bank aanvankelijk met

zijn benarde positie meeleefde, ging het precies zoals in die oude mop: een bank was een instelling die je een paraplu leende als de zon scheen, maar hem terug wilde zodra het ging regenen.

Vanavond, voor het eerst in vele slapeloze maanden, liep hij echter met een optimistisch verende tred weg van het station van Brighton, waar hij kort na middernacht was uitgestapt.

Onlangs had hij, daarvan was hij overtuigd, een van de beste aankopen van zijn leven gedaan. Misschien wel de állerbeste. Een aankoop die hem mogelijk uit de diepe berg stront waarin hij vastzat kon bevrijden.

Zijn galerie, die na de oorlog was geopend door wijlen zijn vader, had een reputatie opgebouwd als specialist in belangrijke oude Franse meesters zoals Nicolas Poussin, Jean-Honoré Fragonard, Claude Lorrain en Élisabeth Vigée Le Brun. Zijn pa, opgeleid aan de Kunstacademie van Warschau en in 1938 als berooide joodse vluchteling vanuit Polen naar Engeland gekomen, was een geboren verkoper met een neus voor schilderijen en een nog betere neus voor koopjes.

Hij had besloten dat een naam als Lewis Porteous in de bekakte Britse kunstwereld en het antisemitische naoorlogse klimaat beter zou vallen dan de naam waarmee hij was geboren: Jakub Lewandowski.

Charlie Porteous had zijn vaders waardering voor landschappen, portretten en mythologische taferelen van de oude Franse meesters geërfd, en net als zijn pa had ook hij het talent om een koopje te herkennen. Zoals alle kunsthandelaren in het hogere segment kon hij vaak in één oogopslag zien of een werk echt was of niet. Fouten kwamen maar heel zelden voor. En dankzij zijn netwerk van goedbetaalde scouts, zijn expertise en zijn diepe zakken was hij een gevreesde jager op veilingen, met name van de boedel uit oude landhuizen.

De kunsthandel was eenvoudiger geweest in zijn vaders tijd, met veel minder regulering. Als je in die tijd – in de jaren vijftig, zestig en zeventig – een schilderij mooi vond, dan kocht je het en betaalde je met een cheque of cash. Simpel. Nu niet meer. Tegenwoordig ging het niet meer alleen om de herkomst van het schilderij zelf, maar ook om de herkomst van de verkoper.

In deze veranderde wereld leverde allerhande gepaste zorgvuldigheid, inclusief witwascontroles bij de verkopende partij, Porteous en zijn personeel veel extra werk op. Geen enkel ingekocht schilderij kon in zijn drie verdiepingen hoge galerie in Mayfair worden opgehangen voordat de hele historie en hoe het daar was gekomen was dichtgetimmerd.

In theorie.

Net als zijn vader was Charlie af en toe wel bereid de regels te overtreden. Zolang een schilderij dat hem werd aangeboden maar niet in het Art Loss Register stond, waarin alle bekende gestolen kunstvoorwerpen geregistreerd werden, waagde hij af en toe een gokje met iets wat er voor zijn kennersoog authentiek uitzag en verkocht hij het direct door naar iemand uit een select groepje van kunstverzamelaars die hem op zijn woord zouden geloven.

Net als alle handelaren wist hij dat talloze grote werken soms vele jaren achtereen verdwenen en dan eens in de zoveel tijd weer opdoken. Oude schilderijen, soms eeuwenoud, verstoep of kwijtgeraakt in tijden van burgerlijke onrust zoals de Franse Revolutie of geplunderd door de nazi's in de Tweede Wereldoorlog. En dan waren er nog werken waarvan het gerucht ging dat ze hadden bestaan, maar die nooit waren gecatalogiseerd.

Om die reden had Porteous, ook al had hij meteen een afkeer gehad van de magere, nerveuze Fransoos die zich voorstelde als Jean-Claude Dubois – die twee weken geleden naar zijn galerie was gekomen met een rechthoekig pakketje ingepakt in bruin papier – even gekeken naar wat de man hem wilde laten zien. Hij had niet veel opgehad met het verhaal over hoe de man aan het schilderij was gekomen: een hoop kletsboek over een hutkoffer die bij een overleden tante op zolder was gevonden.

Maar hij was heel blij geworden toen hij in zijn kantoortje achter in de galerie het pakket openmaakte. Een zonnig landschap in olieverf met een drukke lijst eromheen, slechts vijftientig bij dertig centimeter groot. Twee knappe jonge geliefden in elegante achttiende-eeuwse kleding, in elkaars armen in een idyllische bosomgeving omringd door narcissen en met een waterval op de achtergrond. De bomen waren simpelweg exquise neergezet, imposant maar tegelijkertijd luchtig, wat het tafereel nog zo veel charmanter maakte. Het was een pareltje. Het eerste opbloeien van de liefde. Goddelijk, krachtig, ontzagwekkend, klassiek.

Het had moeite gekost om zijn gezicht uitgestreken te houden toen hij Dubois ondervroeg over de herkomst van het schilderij. Porteous kende alle fatsoenlijke handelaren in de schone kunsten in Londen en de rest van Europa, en deze modieuze geklede man met zijn schichtige vogelogen, zijn trillende voorhoofd en dito glimlach, stond niet op zijn radar.

Als dit schilderij echt was in plaats van een extreem goede vervalsing – en de craquelure van het oppervlak, de schimmelvlekken en het stempel op de achterkant, de schade aan de lijst en de algehele conditie gaven hem in

dat het echt was – dan keek hij naar een uiterst belangrijk en lang verloren werk van een van zijn favoriete achttiende-eeuwse schilders, Jean-Honoré Fragonard. Dit moest dan *Lente* zijn, een van de vier seizoenen waarvan bekend was dat Fragonard ze had geschilderd, maar die al meer dan tweehonderd jaar vermist werden. Deze Vier Seizoenen zouden in een particulier Frans chateau hebben gehangen, maar waren tijdens de Franse Revolutie verdwenen; gestolen of vernietigd.

Porteous wist, net zoals de man die voor hem stond moest weten als hij geen volslagen charlatan was, dat een Fragonard-portret van François-Henri, de vijfde duc d'Harcourt, bij de laatste veiling door Bonhams een recordprijs van dik zeventien miljoen pond had opgebracht.

Toen hij de man kalmpjes vroeg hoeveel hij ervoor wilde hebben, was het antwoord vijftigduizend pond.

‘En waarom brengt u het bij mij?’ De lage vraagprijs overtuigde hem ervan dat hij met een volstrekt malafide persoon te maken had.

‘Omdat ik heb gehoord dat u de grootste expert in deze periode bent,’ antwoordde Dubois met zijn zware accent.

‘Waarom laat u het niet veilen bij Bonhams, Christie’s of Sotheby’s, meneer Dubois?’ vroeg hij vervolgens om de man uit te testen.

De schichtige blik in de ogen van de Fransman vertelde hem alles wat hij weten wilde. ‘Ik dacht dat ik bij u terecht kon voor een snelle verkoop.’

Porteous hoefde niet te hoofdrekenen om te weten dat als het echt was, de werkelijke waarde van dit schilderij ergens tussen de drie en vijf miljoen pond zou liggen, en bij de juiste veiling misschien nog wel meer. Als het samen met de andere drie werd verkocht, als de set compleet was, dan kon die waarde nog vele keren hoger worden.

Dit kon de uitweg uit zijn financiële problemen zijn.

3

Vrijdag 16 oktober 2015

Met zeer veel tegenzin was de Fransman bereid het schilderij een nachtje bij Porteous te laten, zodat hij het nader kon onderzoeken en in het Art Loss Register kon natrekken.

Porteous wist dat als hij de verkoop van dit werk via zijn normale systeem liet lopen, hij ook de Fransman met alle gepaste zorgvuldigheid zou moeten natrekken, en hij betwijfelde of de man daar goed vanaf zou komen.

Om zijn werkelijke vraag te maskeren, mailde hij de volgende morgen een overzichtje en foto's van vijftien schilderijen, inclusief dit werk, naar het Art Loss Register. Hij overwoog ermee naar een vertrouwde restaurateur te gaan om zijn mening te vragen, maar zag daarvan af omdat de man beslist lastige vragen zou stellen.

Het Art Loss Register had geen bijzonderheden te melden over de Fragonard.

Later die dag, toen Charlie Porteous er voldoende van overtuigd was dat het schilderij niet gestolen of vervalst was, had hij het zonder medeweten van zijn personeelsleden van Jean-Claude Dubois gekocht met de cash die hij voor zulke doeleinden in zijn safe had liggen.

Dat was nu twee weken geleden. Sindsdien had hij discreet wat lijntjes uitgewooid bij de twijfelachtigere handelaren in zijn contactenlijst. Niemand had dit schilderij, of een van de drie andere uit de Vier Seizoenenreeks van Fragonard, aangeboden gekregen. Hij had diezelfde mensen laten weten dat als iemand een of meerdere van de drie andere vermiste schilderijen had, Zomer, Herfst en Winter, hij graag met die persoon in contact zou komen om een deal te bespreken.

Dit waren allemaal mensen die opereerden buiten de coterie van respectabele handelaren en die Porteous weleens hadden geholpen als hij een inschattingsfout had gemaakt. Als hij per ongeluk een gestolen schilderij had aangekocht, of een werk dat een vervalsing bleek te zijn en waar hij snel van af moest zonder dat er vragen werden gesteld.

Niet gerust op de wettigheid van zijn nieuwe aanwinst, die hij daardoor niet in zijn galerie durfde op te hangen, had hij ook discreet een paar van de rijkste verzamelaars onder zijn clientèle ingeseind, mensen die zich moeiteloos een werk met deze waarde konden veroorloven en die hem vertrouwden.

Een van die verzamelaars was George Astone, met een van de mooiste privécollecties van Franse meesters in het land. Hij had meteen teruggebeld, met zeer veel interesse.

Astone, een charmante, sprankelende figuur met een statig landhuis op vijftien kilometer ten noorden van Brighton, was echter immobiel na een beroerte en kon niet gemakkelijk naar Londen reizen. Zou Porteous met het schilderij naar zijn huis kunnen komen? Op basis van de foto's die Porteous hem in strikt vertrouwen had gemaild, wilde hij het heel graag kopen. Porteous had dat toegezegd.

Het moest pure serendipiteit zijn dat Radio Drie net 'Lente' uit de *Vier Seizoenen* van Vivaldi draaide terwijl Porteous de Bentley zijn straat in reed. Een goed voorteken. Hij glimlachte. Alles was goed vanavond!

Hij reed door de donkere laan en stopte voor de smeedijzeren hekken naar zijn oprit, in de vage gloed van de straatlantaarn aan de overkant. Hij keek uit naar de uitzinnige begroeting van zijn kruising-windhond Poussin en hoopte dat die zijn vrouw niet wakker zou blaffen. Het was 00.40 uur – Susan zou allang slapen. Hij tastte in het vakje onder het dashboard, vond de afstandsbediening en drukte erop.

Er gebeurde niets.

Hij drukte nog eens, maar nog steeds kwamen de poorten niet in beweging. Hij fronste. Was het batterijtje leeg? Hij drukte nog eens en het rode lampje ging wel aan, maar de poorten reageerden niet.

Dit was niet de eerste keer dat dit gebeurde. Morgenochtend moest hij de hekkenbouwer maar bellen. Vloekend deed hij zijn raampje omlaag om de sleutelcode handmatig op het paneel in te voeren. Maar zijn auto stond er te ver bij vandaan.

Nogmaals vloekend opende hij zijn portier en boog zich opzij, zich niet bewust van de schaduw die van achter een boom naar hem toe kwam terwijl hij de code intikte: 7979 gevolgd door een plusje. De poorten begonnen met rukjes open te gaan en de helle veiligheidslampen gingen aan.

Op hetzelfde moment ontploften er lichtjes in zijn hoofd en voelde hij een klap vlak achter zijn oor. Meteen gevolgd door een harde mep met een ijzeren staaf. Hij zag sterretjes. Meteorieten. De wildste vuurwerkshow van

zijn leven ging daarbinnen af toen hij naar voren duikelde en de grond raakte, waarna al zijn lichten uitgingen.

Hij hoorde niet meer dat zijn belager hem uitschold voor dikke, zware klootzak terwijl hij Porteous op de bestuurdersstoel terug hees.

Hij hoorde niet meer dat het portier dichtsloeg terwijl bloed uit zijn ingeslagen achterhoofd in de lichtbruine Connolly-leren hoofdsteun met contrasterend beige stiksel trok.

Zondag 21 juli 2019

Harry Kipling zorgde ervoor dat elke klant zich zijn beste vriend voelde. Met zijn twinkelende ogen, brutale grijns en warrige haar, en behalve op de allerkoudste winterdagen eeuwig in korte broek gekleed, liep de gedrongen vijfenveertigjarige altijd over van jongensachtig enthousiasme en energie. Hij gaf al zijn klanten het idee dat hij zich het vuur voor hen uit de sloffen liep.

Roep Harry en ik zal hollen! zei hij vaak. Als je dezelfde achternaam had als een van de beroemdste gebaksproducenten in Groot-Brittannië, moest je je immers met een grapje onderscheiden of je naam veranderen.

En je veranderde je naam niet zomaar wanneer je familiebedrijf, Harold Kipling & Sons, Brighton's Premier Builders, was opgericht in 1892 en jaren van goodwill had opgebouwd.

Bovendien was het een manier om het ijs te breken bij nieuwe klanten, want bij het bespreken van een woningverbouwing nam hij vaak een paar gebakjes van Kipling mee.

De zaken gingen goed. De vraag naar serres en zolderverbouwingen was groter dan ooit en hij draaide een aardige omzet. Harry's bedrijf zou echter een stuk winstgevender zijn, zei zijn vrouw Freya vaak berispelend, als hij wat minder aardig voor zijn klanten was.

Zijn jeugdliefde Freya was onderdirecteur van een plaatselijke school. Ze was op haar vijfenveertigste nog steeds mooi, met lang blond haar en een slank figuur. Zij was de meest georganiseerde in hun huwelijk, en in de zeldzame vrijetijd die overbleef na het afhandelen van de bergen papierwerk voor haar school en haar fitness, hielp ze Harry met de boekhouding van zijn bedrijf – iets waarin hij zelf heel slecht was. En soms werd ze daar ongerust van.

Omdat hij altijd mensen wilde helpen, en omdat hij een oprecht aardige vent was, matste Harry doorlopend zijn klanten zonder er iets extra voor te rekenen – en dat knaagde aan zijn toch al karige winstmarges.

Het zou fijn zijn, zei Freya, als hij hén tweeën ook eens af en toe matste. Bijvoorbeeld door de vloertegel in het toilet die al maanden loszat te repareren, of de vochtplek op het plafond in de slaapkamer van hun veertienjarige zoon Tom. De krakkemikkige wandlamp in de woonkamer. Het keukenkastje waarvan het scharnier al zo lang als ze zich kon herinneren stuk was. Of alle andere gebreken aan hun kleine, charmante maar steeds vollere jarenvijftighoekhuis aan Mackie Crescent in de lommerrijke Brightonse buitenwijk Patcham.

‘Het staat op mijn lijstje, schat,’ was zijn standaardantwoord. ‘Ik doe het van het weekend wel.’

Maar dat deed hij nooit, want als hij op zaterdag niet met Tom meeking naar het Amex-stadion om voor de Seagulls te juichen, of hem naar rugby of tennis bracht – de twee sporten die Tom obsessief beoefende en waarin Harry en Freya hem aanmoedigden – besteedde hij meestal wat extra uurtjes in het huis van een klant om een klus af te maken.

En op de zondagen dat hij niet ging golfen, wanneer Tom tot twaalf uur uitsliep, gaven Harry en Freya zich graag over aan hun gezamenlijke hobby: het afstruinen van rommelmarkten. Als ze dan na thuiskomst hun buit hadden bekeken en schoongemaakt of opgepoetst, nam Harry de keuken over – of op zomerdagen de barbecue – om het eten klaar te maken.

Tom had diabetes type 1. De laatste tijd, omdat hun zoon bleef zeggen dat het beter was voor de planeet en voor zijn bloedsuiker, was Harry steeds vaker gaan experimenteren met vleesvervangers. Hij en Freya hadden tot hun verbazing ontdekt dat ze vegetarische en vegan alternatieven, en ook zijn steeds grotere repertoire van vis en zeevruchten, even lekker of misschien nog wel lekkerder vonden dan vlees.

Onvermijdelijk werden na de lunch de eventuele goede bedoelingen van Harry om nog een uurtje in hun eigen huis te klussen tenietgedaan door een paar grote glazen van de rode Rioja waar Freya en hij van hielden. Dan gingen de voeten omhoog en de televisie aan voor zo’n beetje de rest van de dag, terwijl Tom, als er geen belangrijke sportwedstrijd op televisie was, naar zijn kamer en zijn geheel eigen en voor hen onbekende wereld van de computergames vertrok.

Harry en Freya waren allebei verzot op bric-à-brac, en deze zondagochtend waren zij een van de eersten in de rij voor de rommelmarkt die om acht uur ’s morgens zou beginnen in Sayers Common, acht kilometer ten noorden van Brighton.

Ze wisten uit lange ervaring dat je er moest zijn zodra de poorten open-

gingen als je enige kans wilde maken tegen de professionele handelaren. En ze hadden een vaak geoefende strategie, waarbij ze zich opsplitsten zodra ze binnen waren. Freya ging links en Harry ging rechts, en allebei speurden ze de kramen af naar koopjes.

Freya verzamelde Toby-kannen, theepotten, art-decofiguurtjes en zeefdrukken van Brighton. Harry zocht vooral naar politiememorabilia zoals insignes, oude foto's, victoriaanse aquarellen en sinds kort ook zilveren theelepels.

Zoals gewoonlijk renden de beroepsstruiners voor hem uit om de schraagtafels en de onuitgepakte dozen eronder af te speuren en het ene na het andere voorwerp in hun oude boodschappentassen te stoppen. Het gras was nog vochtig en de vroege ochtendlucht best fris, dus Harry was blij met zijn waterdichte werklaarzen, bodywarmer en pet.

Er hing een verlokkelijke geur van koffie, donuts en bacon in de lucht. Hij verheugde zich nu al op hun ongezonde zondagse traktatie – die ze voor Tom verzwezen – bij het kraampje. Als ze eenmaal zeker wisten dat ze niets over het hoofd hadden gezien, namen ze daar altijd een broodje bacon en ei, met een Americano voor hem en een latte voor Freya erbij.

Hij liep langs een tafel vol oude kleren en pluchen beesten en een volgende met lelijke porseleinen ornamenten. Toch bleef hij even staan om alles goed te bekijken, en zo ontdekte hij een getaand oud insigne van de politie van Brighton. Hij wist af te dingen van zevenenhalve pond naar vijf en stopte het insigne in zijn zak. Bij het volgende kraampje lagen voornamelijk Dinky- en Corgi-autootjes, met af en toe een Matchbox ertussen, maar ze leken hem geen van alle bijzonder oud. Toen hij er geen politievoertuigen bij zag, liep hij weer door.

Bij de volgende kraam lagen twee afschuwelijke clowns. Harry vroeg zich huiverend af wie die zou willen hebben – ze zouden je vast nachtmerries bezorgen. Maar ernaast stonden een paar Toby-kannen, en hij appte Freya om haar in te seinen. Op het gras onder de kraam zag hij een grote doos met schilderijen staan. Achter de tafel zat een vriendelijk uitziend jong stel samen een sigaret te roken, waarvan de verlokkelijk zoete rook Harry's kant op dreef.

Hij snoof goedkeurend. 'Dat ruikt zo lekker!'

'Neem er een!' De jongeman stak een geopend pakje naar hem uit.

'Nee, bedankt, ik ben pas gestopt. Ik zou er een moord voor doen, maar mijn vrouw zou mij vermoorden,' antwoordde Harry. 'Mag ik even in die doos kijken?'

‘Ga je gang,’ zei de vrouw. ‘We hebben net het huis van mijn oma leeggehaald. Sommige lijsten zijn wel oké, maar de schilderijen zelf zijn niet zo bijzonder.’

Harry trok de doos naar zich toe en begon erdoorheen te bladeren, hopen op een victoriaanse aquarel of een zeefdruk van Brighton. Ze had gelijk over de kwaliteit van de schilderijen, dacht hij: die waren complete troep. Een afgrijselijke bloemenvaas in een lelijke roomkleurige lijst, een haventaferaal met boten die boven op het water leken te balanceren, een afgezaagde zonsondergang boven een kudde van wat hij aannam dat het schapen moesten voorstellen.

Maar toen stuitte hij op een drukke, vergulde lijst die er echt oud uitzag en tilde hem eruit. Het was een olieverfschilderij, circa vijfentwintig bij dertig centimeter groot. Een lelijk portret van een oude vrouw, zo mager dat het gezicht wel een schedel met huid eroverheen gespannen leek en alleen wat dunne plukjes wit haar. Een slechte poging van een of andere amateur om een portret van oma te maken?

Maar die vergulde lijst was mooi. Echte kwaliteit. Hij streek er met zijn handen over en zag hier en daar wat schade, maar hij kende een vent in het nabijgelegen Lewes die gespecialiseerd was in het repareren van lijsten. Harry draaide het ding om en bekeek de achterkant. Het was canvas, overduidelijk oud, met wat stempels erop die te vervaagd waren om te ontcijferen.

Alleen de lijst al schatte hij op een waarde van zo’n vijftig pond, als hij afging op de prijzen die de restaurateur in Lewes voor zijn lijsten rekende. Een paar weken geleden had hij een aquarel van de oude pier in Brighton gekocht, ongeveer met deze afmetingen. Die zou er prachtig uitzien in deze lijst.

Hij stond op en gebaarde met het schilderij. ‘Hoeveel willen jullie hiervoor hebben?’

‘Vijfentwintig,’ zei de jongeman na een paar ogenblikken.

‘Is twintig ook goed?’

‘Vooruit dan maar.’

Terwijl hij het bankbiljet selecteerde, vroeg Harry: ‘Je hebt zeker geen tasje?’

De jonge vrouw glimlachte. ‘Toevallig wel. Het is je geluksdag!’ Ze haalde een wit plastic tasje tevoorschijn.

Twintig minuten later, kauwend op hun broodjes ei en bacon, toonden Freya en Harry elkaar triomfantelijk hun aankopen. Freya had een theepot

bemachtigd met vlakke zijanten en beschilderd met bloemen. ‘Dit lijkt wel een Clarice Cliff, ik vind hem echt mooi. Hij kostte een stuk minder, maar hij is zeker wel iets waard!’

Harry bekeek het ding aandachtig. ‘Je zou best eens gelijk kunnen hebben, goeie vondst!’

‘Wat heb jij gevonden, schat?’

‘Een politiebadge, en dit!’ Hij haalde het schilderij uit de tas.

‘Oh my God, wat is zij lelijk!’ riep Freya uit. ‘Gewoon echt eng! Ieuw.’

‘Dat schilderij is het bekijken niet waard. Het ging mij om de lijst! Vind je die niet prachtig?’

Ze knikte schoorvoetend. ‘Ja, mooi, maar dat schilderij, getsie, ik vind het doodeng.’

‘Ik ook. Die afbeelding is niks, maar de lijst was een koopje.’

‘Zolang je dat enge starende portret maar gauw wegdoet!’ Freya trok haar neus op.

‘Ik zal het eruit snijden en verbranden zodra we thuis zijn.’

Maar zoals zo veel klusjes die Harry beloofde te doen, ook dit deed hij niet. Toen ze even na elf uur ’s morgens thuiskwamen, was Tom nog steeds op zijn kamer. Ongetwijfeld sliep hij uit nadat hij de halve nacht Fortnite was blijven spelen, of wat voor game er nu ook in was. Harry zette het schilderij tegen een glazen wand in de serre die dienstdeed als familie-kamer en opslag voor hun aankopen, liet zich met een beker koffie op de bank vallen en keek een halfuurtje golf op tv voordat hij met de voorbereidingen voor de lunch begon.

Terwijl hij dat deed, zag hij dat hun geliefde asielkat Jinx argwanend naar het schilderij keek.

‘Zie je wel?’ zei Freya, die binnen kwam lopen, ‘Jinx vindt haar ook niks.’

‘Doet jullie allebei aan je moeder denken, zeker?’ Harry dook weg toen ze hem grijnzend een mandarijn naar zijn hoofd gooide.

Van Peter James verschenen bij Uitgeverij De Fontein:

Roy Grace-thrillers:

Doodsimpel
De dood voor ogen
Op dood spoor
Op sterven na dood
Ten dode opgeschreven
Doodskus
Dodemansrit
Schijndood
Doodsklok
Als de dood
Tot in de dood
Dodelijke affaire
Doodsangst
Een dodelijke gok
Een date met de dood
Doodvonnis
Doodgewoon
Een doodeng huis

Stand-alone thrillers:

De perfecte moord
Perfectie
Ultiem bewijs
Ik volg jou

Eerste druk april 2026

Oorspronkelijke titel *Picture You Dead*

Oorspronkelijke uitgever Macmillan, an imprint of Pan Macmillan

Copyright © Really Scary Books / Peter James 2022

The moral right of the author of this work has been asserted in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act 1988

Copyright © 2026 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling Lia Belt

Omslagontwerp De Weijer Design, Baarn

Omslagbeeld © Trevillion Images

Opmaak binnenwerk ZetSpiegel, Best

ISBN 978 90 261 7618 0

ISBN e-book 978 90 261 7619 7

ISBN luisterboek 978 90 261 7620 3

NUR 332

www.uitgeverijdefontein.nl

Uitgeverij De Fontein vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen, anders dan die in het publieke domein thuishoren, berust op puur toeval.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining niet toegestaan.